

L'aconfessionalitat i el prior de la Capella de Sant Jordi

Dil, 2/09/2019 per Jordi Llisterri...

[Laeto animo](#)

Ja em perdonaran que [m'allargui](#) amb l'interessant tema de la Capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat. Malauradament, no he pogut trobar una explicació tant detallada sobre la figura del prior de la Capella de Sant Jordi com de la història del recinte. Seria interessant que se'n fes una monografia o desterrar-ne alguna ja feta que no he localitzat.

És de suposar que entre els segles XIV i XVII, mentre la Diputació del General estava formada per tres braços, el sector eclesiàstic ja s'ocupava dels afers religiosos. Tot i que la dignitat de la capella era reclamada i preocupava a tots els diputats.

En època contemporània, sobre la figura del prior consta que el 1922 el Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya de **Puig i Cadafalch** va reconèixer la figura del prior (beneficiat) de la capella de Sant Jordi. Llavors va ser nomenat el capellà de Barcelona, originari de Cardona, [Antoni Berenguer i Sala](#), que va ostentar la responsabilitat fins a la seva mort el 1955.

Berenguer va ser un dels confidents del cardenal **Vidal i Barraquer** i representant dels sectors eclesiàstics catalanistes il·lustrats. Segurament això va facilitar que durant la II República mantingués aquesta dedicació al Palau de Generalitat. El president Macià va respectar la seva figura i Berenguer va ser una de les poques persones que el va [acompanyar](#) en la seva agonia el Nadal de 1933. Berenguer, complint la voluntat de la família, va administrar a Macià els sagraments catòlics. El bisbe de Barcelona, Irurita, va tenir molt interès en que no es visualitzés públicament aquesta dimensió de **Macià**, perquè transmetia una imatge de respecte a la religió des de la República. Les autoritats republicanes tampoc en van parlar gaire perquè trencava els seus esquemes revolucionaris. En

canvi, des de Tarragona, Vidal i Barraquer va acompanyar la família i va estar pendent de la salut del president. Finalment, el 1936 Berenguer i Barraquer van acabar a l'exili mentre a Catalunya eren assassinats 2.441 capellans, religiosos i religioses. Un terç del clergat català.

Ja durant el franquisme, el 1956 el capellà i filòsof **Ramon Roquer i Vilarrassa** era nomenat Prior de la Reial Capella de Sant Jordi del Palau Provincial pel president de la Diputació de Barcelona. Un personatge més controvertit políticament que Berenguer i amb bones [relacions](#) amb els poders franquistes catalans. En una situació oposada a Berenguer, és conegut que Roquer va ser una de les persones va voler [dissuadir](#) al doctor **Carles Cardó** de publicar la *Història Espiritual de les Espanyes*. El llibre evidenciava les dues tradicions de l'Església peninsular, amb Toledo i Tarragona com a pols històrics oposats, i la inconveniència del suport cec que la tradició toledana va donar al franquisme. Tot i això, Roquer representa també els sectors que van intentar exercir el catalanisme dins del règim sense incomodar al règim. Havien quedat lògicament marcats quan el 1936 es van exiliar per salvar la vida i van veure morir tants companys seus i cremar les esglésies. Alhora, Roquer va ser un intel·lectual reconegut (no era un fatxa) i divulgador de l'Evangelí a través de les seves col·laboracions setmanals a *La Vanguardia*. Roquer és clarament una mostra de les diverses cares i de l'evolució que va tenir l'Església durant el franquisme.

Quan el president **Josep Tarradellas** va ser restituit, l'octubre de 1977, Roquer ja estava molt malalt i no podia exercir les seves funcions. Però Tarradellas volia que quan entrés al Palau de la Generalitat hi hagués la capella oberta, els ciris encesos i el prior a la porta. Amb el vist-i-plau de mossèn Roquer, des Saint-Martin-le-Beau va ser nomenat **Joan Evangelista Jarque**, canonge de la Catedral de Barcelona, com a prior de la Capella de Sant Jordi.

Jarque ha estat prior durant 42 anys. Va mantenir una bona relació personal amb els presidents Tarradellas i **Pujol**. Els unien diversos trets generacionals. Durant l'època del tripartit, la seva figura va quedar més [desdibuixada](#), però va continuar encarregant-se de l'activitat litúrgica de la capella, singularment la missa i benedicció de roses del dia de Sant Jordi. Amb el govern del president **Artur Mas**, es va reconèixer formalment la figura del prior com un nomenament "lligat a la història i tradicions catalanes" i que cal conservar "per fidelitat i lleialtat als nostres orígens".

Jarque també representa una generació de capellans que a més de les misses (o més ben dit, també a través de les misses) es van dedicar a recuperar el país. És un home de comunicació i d'acció. Obert a Europa, es va doctorar a Friburg, va ser consiliari dels Minyons Escoltes i del Moviment Internacional d'Estudiants Catòlics, secretari de la Unió Catòlica Internacional de Periodistes... El 1978 va ser un dels fundadors de *Catalunya Cristiana*, setmanari informatiu catòlic de referència a Catalunya, inspirat en el seu moment amb la respectada premsa catòlica francesa. En l'àmbit comunicatiu va sintonitzar [plenament](#) amb el bisbe **Joan Carrera**, el bisbe més obert als mitjans de comunicació que hem tingut els darrers anys.

Jarque té ara 92 anys. Tot i la memòria clara, les cames li han obligat a desitjar un relleu que ha vist amb satisfacció. Era l'únic nomenament vigent del president Tarradellas.

L'1 d'agost va tenir lloc el relleu del prior de la capella de Sant Jordi. El president **Quim Torra** va [nomenar](#) el canonge i rector de la Sagrada Família **Josep Maria Turull**. Una decisió que hauria pogut passar sense pena ni glòria en l'àmbit polític per la poca transcendència que té. De fet, des de la restauració de la Generalitat no havia estat un càrrec que hagués preocupat a gaire gent. Excepte algunes de les persones vinculades a Palau, pocs sabien de la seva existència.

Doncs aquest nomenament ja ha rebut per diversos costats. Primer a les xarxes socials que es va omplir de piulades tronades que semblaven escrites per **Lerroux**, el qui [arengava](#) a "alzado el velo de las novicias y elevadlas a la categoría de madres". Tot es pot discutir i [valorar](#), però hi ha hagut reaccions que no deixen de tenir tocs lerrouxistes.

En ple mes d'agost, el PSC va presentar una "Proposta de resolució sobre el caràcter aconfessional de les institucions de la Generalitat de Catalunya". Una [proposta](#) per debatre al Parlament en nom de l'aconfessional de l'Estat que no hi hagi "un espai de culte dins de l'edifici més representatiu de les institucions de la Generalitat de Catalunya" i dedicar la capella "a un nou ús, consistent en preservar la memòria històrica". La proposta aprofita per repetir les dades sobre religiositat a Catalunya de la Fundació Ferrer i Guardia que sempre obliden quina és la confessió majoritària del país i de comparar la realitat catalana amb altres societats europees. No s'entén l'obsessió d'alguns per [demostrar](#) que Catalunya ha deixat de ser catòlica. Em sembla tant absurd com voler prendre's al preu de la lletra la idea que Catalunya serà catòlica o no serà.

També al cap de pocs dies, el tema va merèixer una foto de [portada](#) a *El Mundo*. A portada! Mentre que els socialistes volen aprofitar el tema per marcar discurs, *El Mundo* curiosament fa temps que ha venut el seu discurs sobre l'Església a Catalunya a l'integrisme catòlic. Tot val pel seus objectius polítics, encara que les [veus](#) eclesiàstiques que recull *El Mundo* siguin tant precises i imparcials com les que parlen sobre la persecució del castellà a Catalunya.

El que és de premi és convertir-ho en portada i avalar els seus arguments posant una foto d'un jove Josep Maria Turull al costat del president Pujol. A Catalunya no hi ha cap persona major de 40 anys que hagi fet alguna cosa a la vida que no tingui una foto a menys de tres metres del president Pujol.

En aquest context, m'allargo encara amb algunes idees, que era on volia arribar. Ja em perdonaran l'extensió.

-El nomenament del Prior és més simbòlic que rellevant. Ni tant sols surt al Diari Oficial de la Generalitat. És senzillament algú a qui el president de la Generalitat encarrega la gestió d'aquest espai històric del Palau de la Generalitat quan calgui fer-hi un ofici religiós com a lloc de culte reconegut per l'Església catòlica.

-La gestió de la Capella de Sant Jordi està en mans del Govern de la Generalitat. Encara que hi hagi un prior, les decisions sobre l'ús de l'espai no depenen de cap eclesiàstic. Si el president Torra decideix organitzar-hi una pregària interreligiosa suposo que no hi hauria cap problema. I si un dia un president decideix fer-hi una sardinada ja s'entendrà amb la direcció general de Patrimoni.

-El nomenament del prior no depèn de l'arquebisbat de Barcelona. És una decisió del president de la Generalitat, com pot decidir qui fa el dinar a la Casa dels

Canonges o si se'l vol fer ell mateix. Per una capella és prou raonable que nomeni un capellà. En aquest cas, és evident que el cardenal arquebisbe de Barcelona, **Joan Josep Omella**, n'estava al cas. Però perquè és un capellà de Barcelona. Si hagués estat un capellà d'un altre bisbat s'hauria consultat al seu bisbe, o si hagués estat un religiós, al seu provincial.

-El nou prior té la sort o la desgràcia de dir-se Turull com el seu cosí, **Jordi Turull**, que ja ha passat massa temps a la presó. No entrarem aquí a descriure les inquietuds polítiques de mossèn Turull. El que està clar és que no és un talibà, ni escriu anònims a les xarxes contra l'Església catalana o espanyola, ni emet fàtues incendiàries a favor o en contra del procés. Un home prudent. A qui han fet confiança tant els cardenal **Sistach** com Omella. D'altra banda, com a exrector del Seminari de Barcelona, rector de la Basílica de la Sagrada Família i abans d'altres parròquies rellevants, i un dels canonges més actius de la catedral, és evidentment un candidat més que digne al priorat. Hauria nomenat un capellà més de consens un Govern presidit pels amics de *El Mundo*? Ni en ple franquisme la capella va estar en mans d'un requetè. En canvi, el nomenament de Turull està en continuïtat amb perfil explicat dels capellans que han tingut aquesta responsabilitat.

-A Catalunya [hi ha](#) un 58% de persones que es declaren catòliques, un 10,6% que diuen pertànyer a altres confessions, i el 31,4 restant agrupa agnòstics (11% no necessàriament contraris a la pràctica religiosa) i ateus (un 16%). Els catòlics són el 85% de les persones que diuen pertànyer a alguna confessió. Entre totes les confessions sumen el 68,6% de la població.

Entre els més joves aquesta situació canvia molt, i s'identifiquen religiosament un 49,3% dels menors de 25 anys. Però el catolicisme continua sent de llarg l'opció majoritària: un 34,3% d'aquests joves que representa el 70% dels que es declaren membres d'alguna confessió. Els joves ateus són el 24,8% i els agnòstics el 20,8%. És a dir, la diversitat religiosa sí, però no tant ni tant creixent. I secularització potser sí, però no tant com sembla. Fixant-se només amb els joves, la meitat confessen una identificació religiosa. No és la impressió que transmet l'opinió publicada. A part del Barça i la Rosalía hi ha gaires conviccions, creences o fenòmens amb els que s'identifiquin un 35% dels joves catalans? Encara estem molt lluny de ser el país [més secularitzat](#) d'Europa.

Evidentment, altra cosa és la pràctica religiosa, però com molt bé va [apuntar](#) un dia **Joan Gómez**, tampoc es distingeix entre ateus practicants i no practicants. Per exemple, seria interessant saber la mitjans d'edat i nombre d'afiliats a Ateus de Catalunya.

-També podem oblidar-nos de tot això, del prior i convertir la capella en un museu. Canviaria alguna cosa en aquest país? Hi guanyarem alguna cosa? Serem més respectuosos així amb la diversitat de creences? Està en joc l'aconfessionalitat de les administracions públiques perquè es faci una missa al Palau de la Generalitat? O només enterrem la [història](#) del recinte? O ho solucionen nomenant un imam de Pati dels Tarongers i tots contents? A més, tampoc em dona la impressió que el tema que hagi ocupat l'agenda de presidència excessives hores. Prou problemes té ja el Govern.

-I una darrera pregunta: deixa de ser aconfessional un aeroport perquè hi hagi una capella, com passa a tots els països civilitzats?

-I, el que em sembla més rellevant. La política d'Afers Religiosos depèn del Govern i no del prior de la Capella de Sant Jordi. En aquest sentit, no recordo gaire activitat legislativa o propositiva al Parlament sobre assumptes que afectin la gestió de la realitat religiosa del país. Perdó, sí que recordo que la majoria de diputats van signar un [text](#) contra l'arquebisbat de Barcelona per haver convidat un francès que creu que practicar l'homosexualitat és pecat. I potser alguna altra intervenció en contra algunes de les darrers polèmiques mediàtiques que han implicat l'Església catòlica.

En canvi, no sé si gaires grups parlamentaris s'ha molestat a estudiar les propostes del [Consell Assessor per a la Diversitat Religiosa](#) (Consell on, per cert i com és raonable, hi ha proporcionalment una sobrerrepresentació de les minories religioses i d'això no se n'ha queixat mai l'Església catòlica). Aquest Consell, i no el prior, sí que és una iniciativa del Govern i sí que fa propostes que afecten a la política religiosa de les administracions públiques. Però suposo que és més pràctic tirar del que s'ha llegit a un digital que estudiar un tema. Tampoc seria molt demanar que en aquest tema del prior els partits de govern articuli una resposta raonable.

El fet és que la majoria de partits ni tant sols tenen persones preparades per [articular](#) un discurs sobre aquest tema més enllà de quatre piulades contra els acords Església-Estat o la lloança a la diversitat plurimulticultural.

Aquest és el veritable problema: que els partits i les administracions facin una anàlisi rigorosa de la realitat religiosa de Catalunya i [repensin](#) quin és el seu paper en aquest àmbit. No el prior de la Capella de Sant Jordi.